

30 березня

Тема: Написання складних прикметників разом і через дефіс

1. Запишіть тему уроку
2. Пригадайте тему «Написання складних слів» (с.65 таблиця)
3. Опрацюйте за підручником § 49,
4. Перегляньте відеоурок за посиланням
<https://www.youtube.com/watch?v=NIXLIRr-Hw8>

5. Робота з таблицями

Закріпимо правила написання прикметників за таблицями. Складіть словниковий диктант (до 15 слів) з прикладів із таблиць, запишіть слова і запам'ятайте написання.

Складні прикметники пишуться разом

Правила	Приклади
утворені від складних іменників, що пишуться разом	лісостеповий, фотомеханічний, працелюбний
утворені від сполучення іменника та узгодженого з ним прикметника	народногосподарський, кримськотатарський, східнослов'янський
утворені від сполучення числівника з іменником	семиразовий, тридцятирічний, п'ятиповерховий (але 125-річний)
утворені від сполучення дієслова з іменником	деревообробний, машинобудівний
утворені від сполучення прислівника з прикметником чи дієприкметником	низькокалорійний, вільнонайманий
складні терміни	видовженотупоконічний, вузькодіалектний, геологорозвідувальний, глухонімий
утворені з двох неоднорідних прикметників (які виражають відокремлення родової ознаки до видової)	поперечношліфувальний (поперечний шліфувальний верстат)

Складні прикметники пишуться через дефіс

Правила	Приклади
---------	----------

утворені від складних іменників, які пишуться через дефіс	соціал-демократичний, дизель-моторний
основи яких називають поняття, не підпорядковані одне одному	навчально-виховний, матеріально-технічний, а також узвичаєні: аграрно-сировинний, всесвітньо-історичний та ін. (але всесвітньо відомий)
означають різні кольори чи відтінки кольорів; якість з додатковим відтінком	жовто-блакитний, сніжно-білий, кисло-солодкий (але синьогарячий, жовтогарячий, червоногарячий, білосніжний)
перша частина (основа) закінчується на -ико (-іко)	історико-культурний, механіко-математичний
перша частина військово- , воєнно-	військово-морський, воєнно-стратегічний (але військовозобов'язаний, військовополонений)
перша частина не має прикметникового суфікса, але за змістом однорідна з другою частиною й приєднується за допомогою сполучного звука о , е	м'ясо-молочний, крохмале-патоковий (але головоногі, грудочеревна)
якщо повторюються ті самі або споріднені слова для підсилення значення	давній-прадавній, білий-білий
назви проміжних сторін світу	південно-східний, північно-західний
утворенні поєднанням двох прикметників з протилежним значенням	окислювально-відновлювальний, опукло-вгнутий, постачальницько-збутовий

6. Виконайте вправи 412, 413